

Звіт про управління Приватного сільськогосподарського підприємства ім.Т.Г.Шевченка

08670, Київська обл., Васильківський р-н., с. Тростинка, вул. Кірова, 4.

ЄДРПОУ 31379694, ІПН 313796910072

В останні роки в суспільстві зростає інтерес до органічного виробництва, органічних продуктів або до продуктів в приставками «еко». Органічне сільське господарство - це цілісна система управління виробництвом, яка підтримує і сприяє здоров'ю агро-екосистеми, включаючи біологічне різноманіття, біологічні цикли та біологічну активність ґрунту. Це система, яка робить упор на практику управління, а не на використанні зовнішніх сільськогосподарських ресурсів, беручи до уваги, що конкретні регіональні умови вимагають власних, адаптованих до свого регіону систем.

Коли команда однодумців ПСП ім.Т.Г.Шевченка вирішила створити органічне виробництво, то поставила перед собою мету сформувати єдину і повністю замкнену систему рослинництва і тваринництва із застосуванням унікальних методів, спираючись на місцеві джерела енергії та вторинну сировину. Мету було досягнуто, як найчастіше буває в нашій країні, коли бізнес розвивається не завдяки підтримці з боку держави, а всупереч усьому.

Організаційна структура.

ПСП ім.Т.Г.Шевченка має правову форму приватного сільськогосподарського підприємства. Знаходиться у мальовничій місцевості під Києвом у селі Тростинка Васильківського району. 100% компанії володіє багатoproфільна компанія ПАТ «АСНОВА Холдинг». Підприємство провадить паралельно органічне й традиційне землеробство, розвиває тваринництво м'ясного напрямку: ВРХ, вівці, кози. Також займається овочівництвом, садівництвом. ПСП ім. Т. Г. Шевченка у найближчому майбутньому планує повністю перейти з традиційного на органічне землеробство. Сьогодні, із 2,5 тисяч гектарів сільгоспугідь, які компанія має в обробітку, 1000 гектарів уже пройшли сертифікацію європейським сертифікаційним органом й отримали статус органічних. Решту поки обробляють за традиційними технологіями. На традиційних землях вирощують жито озиме, кукурудзу та ячмінь.. На

органічних полях ПСП ім. Т. Г. Шевченка вирощує бобові - сою, та зернові – пшениця озима та просо. Продукція реалізується на внутрішньому ринку України та експортується до країн ЄС.

Результати діяльності.

Результати роботи підприємства оцінюються системою економічних показників. Найбільш узагальнюючим показником є фінансовий результат діяльності – прибуток, що являє собою підсумок діяльності підприємства. Величина прибутку складається під впливом багатьох факторів і відображає практично всі сторони діяльності господарюючого суб'єкта.

Динаміка структури прибутку до оподаткування

Показник	2019		2020		дельта
	тис.грн.	питома вага, %	тис.грн.	питома вага, %	тис.грн.
1. Прибуток (збиток) від продажів	-10 388	48.20	2 056	-6.79	-8 332
2. Сальдо інших доходів і витрат	-11 165	51.80	-32 323	106.79	-21 158
3. Прибуток (збиток) до оподаткування	-21 553	100.00	-30 267	100.00	-8 714
4. Податки з прибутку	-3 829	17.77	-5 253	17.36	-1 424
5. Чистий прибуток (збиток) звітного періоду	-17 724	82.23	-25 014	82.64	-7 290

Динаміка доходів та витрат

Показник	2019		2020		дельта	
	тис.грн.	питома вага, %	тис.грн.	питома вага, %	тис.грн.	питома вага, %
I. Доходи, всього, в тому числі	84 863	100	122 892	100	38 029	0
1. Доходи від звичайних видів діяльності	48 012	56.58	86 011	69.99	37 999	13.41
2. Фінансові доходи	1 703	2.00	324	0.26	-1 379	-1.74
3. Доходи від участі в інших організаціях	0	0	0	0	0	0
4. Інші доходи	35 148	41.42	36 557	29.75	1 409	-11.67
II. Витрати, всього, в тому числі:	106 416	100	153 159	100	46 743	0
1. Витрати по звичайних видах діяльності	58 400	54.88	83 955	54.82	25 555	-0.06
2. Фінансові витрати	8 904	8.37	10 832	7.07	1 928	-1.3
3. Витрати від участі в інших організаціях	0	0	0	0	0	0
4. Інші витрати	39 112	36.75	58 372	38.11	19 260	1.36
III. Відношення загальної суми доходів до загальної суми витрат	0.80	x	0.80	x	0	x
IV. Відношення доходів від звичайних видів діяльності до відповідної суми витрат	0.82	x	1.02	x	0	x

В звітному періоді збиток підприємства збільшився на 7 290 тис. грн по причині зростання суми комерційних і управлінських витрат.

У звітному періоді доходи організації зросли на 38 029 тис. грн. і склали 122 892 тис. грн. При цьому:

- доходи від звичайних видів діяльності зросли на 37 999 тис. грн. або 79,14%
- фінансові доходи впали на 1 379 тис. грн. або 80,97%
- доходи від участі в інших організаціях дорівнюють нулю.
- інші доходи зросли на 1 409 тис. грн. або 4,01%

У звітному періоді в складі доходів організації переважали доходи від звичайних видів діяльності. Їх питома вага становила 69,99%.

Разом з доходами зросли відповідно і витрати ПСП ім. Т.Г.Шевченка на 46 743 тис. грн. і склали 153 159 тис. грн. При цьому:

- витрати по звичайних видів діяльності збільшилися на 25 555 тис. грн. або 43,76%.
- фінансові витрати зросли на 1 928 тис. грн. або 21,65%
- витрати від участі в інших організаціях дорівнюють нулю.
- інші витрати збільшилися на 19 260 тис. грн. або 49,24%

У звітний період рівень доходів, що припадають на 1 гривню витрат підприємства не змінився і становить 0.80 грн. Можна зробити висновок, що вартість витратних матеріалів не змінилася, внаслідок чого ефективність роботи підприємства залишилася такою ж.

Аналіз фінансової стійкості підприємства

Показник	2019 тис.грн.	2020 тис.грн.	Дельта тис.грн.
1. Власний капітал	28 005	38 657	10 652
2. Необоротні активи	122 820	124 129	1 309
3. Власні обігові кошти	-94 815	-85 472	9 343
4. Довгострокові зобов'язання	8 055	140 229	132 174
5. Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів	-86 760	54 757	141 517
6. Короткострокові кредити та позики	197 040	52 638	-144 402
7. Загальний розмір основних джерел покриття запасів	110 280	107 395	-2 885
8. Запаси	76 078	81 735	5 657
9. Надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів	-170 893	-167 207	3 686
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових кредитів і позик	-162 838	-26 978	135 860
11. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів	34 202	25 660	-8 542
12. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття на 1грн. запасів	0,45	0,31	-0,14

Показники типу фінансової стійкості

Тривимірний показник	0,0,1	0,0,1
Тип фінансової стійкості	Нестійкий	Нестійкий

	фінансовий стан	фінансовий стан
--	-----------------	-----------------

З розрахунків можемо зробити висновок про нестійкий фінансовий стан і нестачу власних джерел фінансування підприємства, проте в звітному періоді нестача підприємства у власних обігових коштах та довгострокових кредитах та позиках знизилася на 135 860 тис. грн. Також позитивним фактором є підвищення темпу приросту власного капіталу на 38,04%, що також впливає на підвищення фінансової стійкості підприємства.

Стійкість фінансового стану може бути відновлена шляхом прискорення оборотності капіталу в поточних активах, у результаті чого відбудеться відносно його скорочення на гривню виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); обґрунтованого зменшення запасів і витрат та поповнення власного оборотного капіталу за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел.

Аналіз динаміки та структури активів

Показник	2019	2020	Дельта
1. Активи підприємства, всього, тис. грн.	233 100	231 524	-1 576
2. Необоротні активи, тис. грн.	122 820	124 129	1 309
у % до всіх активів	52.69	53.61	0.92
3. Оборотні активи, тис. грн.	110 280	107 395	-2 885
у % до всіх активів	47.31	46.39	-0.92
3.1. Матеріальні оборотні активи, тис. грн.	84 188	91 264	7 076
у % до оборотних активів	76.34	84.98	8.64
3.2. Дебіторська заборгованість, тис. грн.	24 642	12 302	-12 340
у % до оборотних активів	22.34	11.45	-10.89
3.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	294	2 854	2 560
у % до оборотних активів	0.27	2.66	2.39
3.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1 156	975	-181
у % до оборотних активів	1.05	0.91	-0.14

Загальна вартість активів підприємства у звітному періоді має тенденцію зниження на 1 576 тис. грн. Вартість необоротних активів за 2020 рік збільшилася на 1 309 тис. грн., що свідчить про подорожчання вартості основних фондів за цей рік. В цей час вартість оборотних активів знизилася на 2 885 тис. грн. за 2020 рік. Також спостерігаємо помітний приріст матеріальних оборотних активів на 7 076 тис. грн. Бачимо зменшення дебіторської заборгованості, що свідчить про те, що за 2020 рік дебітори стали набагато швидше платити підприємству по своїм боргам. Грошові кошти та їх еквіваленти збільшилися на 2 560 тис. грн, що є позитивною тенденцією, а зменшення інших оборотних активів на 181 тис. грн. говорить про економію ресурсів підприємства.

Аналіз динаміки та структури продажів підприємства

Види продукції	Сума, тис. грн.	
	2019	2020
Продукція рослинництва	37 427	68 235
Продукція тваринництва	4 039	4 913
Оренда с/г техніки	0	219
Інша послуги	819	510
Послуги громадського харчування	662	0
Продукція переробки с/г продукції	4 688	11 622
Продукція тепличного господарства	377	512
Всього	48 012	86 011

Як бачимо, продажі підприємства в 2020 році мають тенденцію зростання майже в 2 рази, в порівнянні з 2019 роком, а саме зросли доходи від реалізації продукції рослинництва, продукції переробки с/г продукції, оренди с/г техніки та тепличного господарства. Лідером серед продажів так і залишається продукція рослинництва, а найменші позиції займає оренда с/г техніки, інші послуги та реалізація продукції тепличного господарства.

Ліквідність та зобов'язання

Однією з найважливіших проблем, що стоять перед ПСП ім.Т.Г.Шевченка є проблема фінансування господарської діяльності підприємства. Перед керівництвом підприємства постає низка завдань, першочерговим з яких є побудова оптимальної структури джерел фінансування. Для цього необхідно особливу увагу приділити пошуку шляхів оптимального залучення капіталу. Підприємство в своїй діяльності використовує як власний так і залучений позиковий капітал, тобто йде за шляхом змішаного фінансування і не обмежує темпи свого розвитку в майбутньому, відмовляючись від додаткових джерел фінансування. Фінансовий стан підприємств можна оцінювати з точки зору його короткострокової і довгострокової перспектив. У короткостроковій перспективі одним з критеріїв оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність і платоспроможність, тобто спроможність своєчасно і в повному обсязі розрахуватися по своїх короткострокових зобов'язаннях та безперешкодне перетворення майна в гроші для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строку.

Матриця оцінки ліквідності

АКТИВ	умови абсолютної ліквідності	ПАСИВ
A1 - грошові кошти і короткострокові фінансові вкладення	$A1 \geq P1$	P1 - поточна кредиторська заборгованість
A2 - дебіторська заборгованість	$A2 \geq P2$	P2 - статті розділу пасиву «Поточні зобов'язання і забезпечення» (за винятком кредиторської заборгованості) і цільове фінансування
A3 - довгострокові фінансові активи, запаси, витрати майбутніх періодів та інші оборотні активи	$A3 \geq P3$	P3 - статті розділу пасиву «Довгострокові зобов'язання і забезпечення» (за винятком цільового фінансування)
A4 - статті розділу «Необоротні активи» (за винятком довгострокових фінансових активів) і розділ III. «Необоротні активи, утримувані для продажу»	$A4 \leq P4$	P4 - статті розділу пасиву «Власний капітал»

Зіставлення ліквідних коштів і зобов'язань дозволяє обчислити наступні показники:

Поточна ліквідність: $(A1 + A2) - (P1 + P2)$

Перспективна ліквідність: $A3 - P3$

Результати розрахунків за даними ПСП ім.Т.Г.Шевченка показують, що зіставлення підсумків груп по активу і пасиву має наступний вигляд:

Оцінка ліквідності балансу

Показник	2019	2020
Актив:		
A1 - Найбільш ліквідні активи, тис.грн.	294	2 854
A2 - Швидко реалізовані активи, тис.грн.	24 642	12 302
A3 - Повільно реалізовані активи, тис.грн.	77 234	92 239
A4 - Важко реалізовані активи, тис.грн.	122 820	124 129
Пасив:		
P1 - Найбільш термінові зобов'язання, тис.грн.	4 839	3 568
P2 - Короткострокові пасиви, тис.грн.	192 211	49 070
P3 - Довгострокові пасиви, тис.грн.	8 045	140 221
P4 - Постійні пасиви, тис.грн.	28 005	38 657
Аналіз ліквідності:		
$A1 \geq P1$	-	-
$A2 \geq P2$	-	-
$A3 \geq P3$	+	-
$A4 \leq P4$	-	-
Висновок	Баланс неліквідний	Баланс неліквідний
Фактичні співвідношення:		
Поточна ліквідність, тис.грн.	-172 114	-37 482
Перспективна ліквідність, тис.грн.	69 189	-47 982

Ліквідність балансу на початок аналізованого періоду можна охарактеризувати як недостатню. При цьому в найближчий до розглянутого моменту проміжок часу організації не вдасться поправити свою платоспроможність.

Станом на кінець періоду ситуація не змінилася. Ліквідність балансу також можна охарактеризувати як недостатню. При цьому ми спостерігаємо зменшення перспективної ліквідності за 2020 рік, але також бачимо і зростання поточної ліквідності, що є позитивним акцентом.

Екологічні аспекти

Розвиток землеробства є складним організаційним механізмом, який потребує значних напрацювань на попередньому етапі запровадження. Екологічне землеробство - це не просто відмова від використання мінеральних добрив та хімічних засобів захисту рослин, - це ціла система норм і вимог, які повинні бути забезпечені при організації ведення сільськогосподарського виробництва продукції.

Наприклад, при виробництві продукції органічного рослинництва ПСП ім.Т.Г.Шевченка керується наступними вимогами ведення екологічного виробництва:

- органічне виробництво здійснюється лише на екологічно чистих землях;
- вирощування сільськогосподарських культур здійснюється без використання синтетичних міндобрив, генетично модифікованого насіння і садивного матеріалу, пестицидних технологій;
- застосування широкозахватних важких дискових борін та широкозахватних культиваторів на глибину обробітку ґрунту 4-5 см;
- вирощування сільськогосподарських культур, адаптованих до природно-кліматичних, ґрунтових умов;
- захист посівів від хвороб і шкідників агротехнічними, мікробіологічними препаратами та профілактичними засобами, тощо.

Аналогічно існує комплекс умов і вимог щодо ведення органічного тваринництва.

Ці комплекси дозволяють звести до мінімуму шкідливий вплив діяльності нашого підприємства на екологічне середовище, захистити і забезпечити відтворення ґрунтів, зберегти екологію навколишнього середовища через відсутність шкідливих викидів та випаровувань, відтворити біорізноманіття за

рахунок оптимізації галузевої структури виробництва. А найголовніше – це можливість виробити високоякісні, екологічно чисті продукти харчування, гармонізуючи виробничі процеси між рослинництвом і тваринництвом.

Соціальні аспекти та кадрова політика.

На ПСП ім.Т.Г.Шевченка працює кваліфікована та мотивована команда однодумців, що об'єднані метою створення в межах декількох населених пунктів виробничого конгломерату з ландшафтами та екологією Парк регіональ Шасраль.

Станом на 31.12.2020 кількість працівників на ПСП ім.Т.Г.Шевченка складає 92 особи. Слід зазначити, що на підприємстві працевлаштовано 3 інваліди та 3 сумісники, виконуються всі вимоги діючого трудового законодавства та в повному об'ємі провадяться заходи з охорони праці.

Ризики.

У поточній господарській діяльності підприємство відчуває потреби в грошових коштах: необхідно закуповувати сировину, оплачувати паливо, формувати запаси і т.д. Підприємству не вистачає постійних ресурсів, щоб фінансувати постійні активи. Доводиться звертатися до іншого джерела фінансування - надлишку поточних ресурсів над поточними потребами. Частина цього надлишку йде на дофінансування постійних активів, залишок являє собою грошові кошти.

Недолік власних оборотних коштів є ризикованим в тому сенсі, що частина іммобілізованих активів не фінансується стабільно і довгостроково. Фінансування постійних активів тісно пов'язане з повсякденним операційним процесом. Завдяки гарному регулюванню дебіторської і кредиторської заборгованості, скрупульозному управлінню запасами, а також вдалим позареалізаційних заходам, підприємство має шанс отримати надлишок поточних ресурсів в порівнянні з поточними потребами. Фінансове становище підприємства занадто сильно залежить від третіх осіб: у фінансуванні частини іммобілізованих активів доводиться сподіватися на доброзичливе і сумлінне ставлення клієнтів і постачальників. Затримка в платежах від дебіторів або несприятлива зміна в умовах розрахунків з кредиторами можуть поставити підприємство в критичне становище і спровокувати неплатоспроможність.

Підприємство дотримується поміркованої політики управління поточними активами. І економічна рентабельність активів, і ризик технічної неплатоспроможності, і період оборотності оборотних коштів знаходяться на середніх рівнях.

Постійні витрати обтяжуються відсотками за кредит, збільшується сила впливу операційного важеля.

Комплексну політику оперативного управління можна охарактеризувати як помірну.

Дослідження та інновації.

У сучасних умовах господарювання аграрний сектор економіки України поступово переходить до інноваційної моделі розвитку, що є необхідним для створення передумов суттєвого підвищення ефективності використання науково-технічного потенціалу, вдосконалення організаційно-функціональної структури аграрного сектора відповідно до умов ринку. Це сприятиме активізації інноваційної діяльності аграрних підприємств, підвищенню конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції. Однак, використання досягнень науково-технічного прогресу у більшості випадків призводить до зростання екологічного навантаження на ґрунти, водойми, атмосферу тощо.

На підприємстві запроваджено використання технологій GPS при проведенні польових робіт. Також використовуються системи обробітку ґрунту та техніки, що дозволяють покращити структурність ґрунту, зменшити екологічне навантаження та відновити його родючість. При цьому використовується природний потенціал рослин, тварин і ландшафтів, забезпечується гармонізація сільськогосподарської практики та навколишнього середовища. Замкнений цикл виробництва дозволяє використовувати побічні продукти тваринництва для виробництва біогумусу, що знаходить застосування у рослинництві, і навпаки, продукція рослинництва є сировиною для тваринництва.

Фінансові інвестиції.

ПСП ім.Т.Г.Шевченка не має в складі активів фінансових інвестицій.

Вплив на діяльність підприємства світової пандемії COVID 19 та запроваджених КМУ карантинних заходів.

На даний момент підприємство не відчуло негативного впливу від пандемії коронавірусу і зв'язаних з нею заходів. Найголовніше те, що підприємство в повній мірі забезпечене сировинним ресурсом для польових робіт – посадковим матеріалом, добривами, паливом. Єдине, на що був вплив – це те, що практично всі співробітники підприємства щоб уникнути зараження – виконують роботу дистанційно, тобто рекомендації уряду повністю дотримуються. А ті співробітники, які мають відношення до польових робіт, працюють на механізмах не контактуючи з іншими співробітниками, тому не схильні до ризику заразитися на робочому місці.

Підприємство не зіткнулось із фінансовими труднощами, але розуміє і готове, що вони можуть виникнути, тому вживає кроки до адаптації своєї фінансової системи до умов можливих несприятливих світових цін на зерно, оптимізуючи накладні витрати, працює над зниженням собівартості, оптимізацією логістики і т.д.

Є деякі труднощі з відвантаженням продукції на експорт, але з покупцями складаються домовленості про відтермінування виконання контрактів після зняття несприятливих обмежувальних заходів і тому реалізація продукції проходить у відповідності із планом продаж.

На жаль поки не видно дій уряду по наданню допомоги бізнесу. Карантин та інші обмеження призводять до додаткових витрат. Вже веденні заходи ні яким чином не полегшують роботу підприємства. Хоча звичайно, набагато важливіше не скільки допомога, скільки не втручання влади в роботу підприємства і галузі в цілому. ПСП ім. Т.Г. Шевченка має надію на те що чиновники дадуть нам спокійно провести посівну компанію, не стануть втручатися або вводити квоти на експорт аграрної продукції із країни та обмежувати логістику.

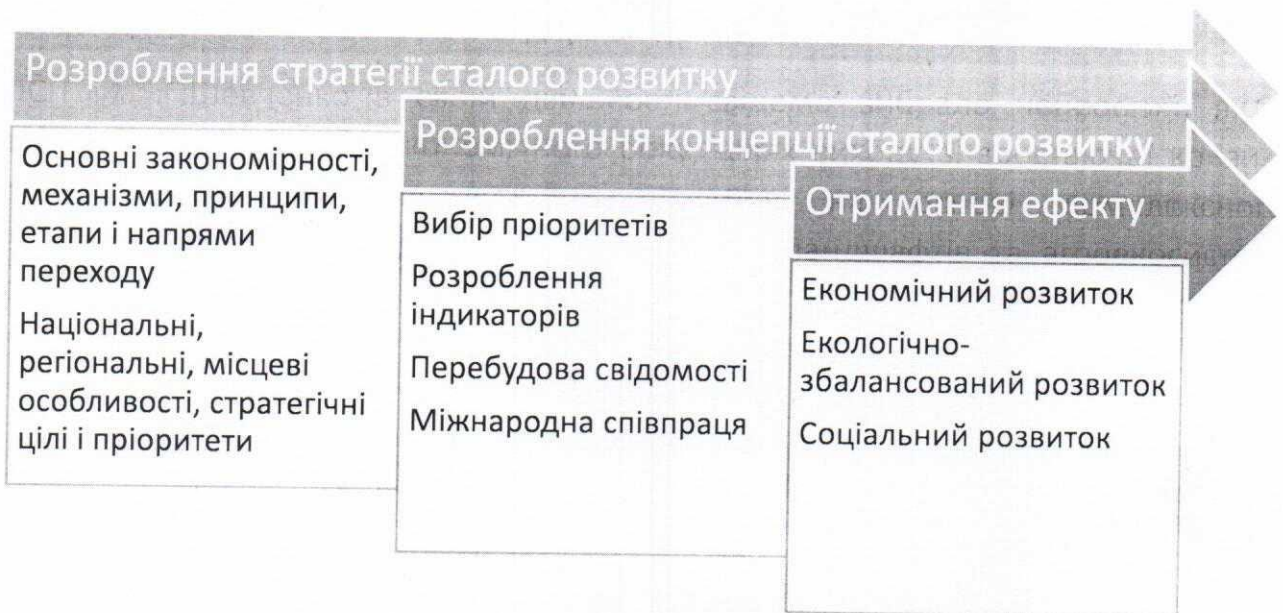
Перспективи розвитку.

Кожна галузь сільського господарства по-різному впливає на навколишнє середовище. Так, інтенсивне землеробство призводить до забруднення ґрунтів залишками мінеральних добрив і засобів захисту рослин, досить помітно змінює водний баланс та гідрологічний режим агроландшафтів. Створення

великих відгодівельних комплексів часто супроводжується забрудненням ґрунтів і вод екскрементами тварин, нагромадженням гною. Нагальну проблему становить забруднення поверхневих вод відходами боєнь, м'ясопереробних та молочних підприємств.

ПСП ім.Т.Г.Шевченко в своїй діяльності свідомо вибрало непростий, як з технологічного, так і з економічного боку, шлях виходу зі зростаючої кризи - перехід до принципів сталого розвитку на основі комплексного агроекологічного підходу до формування агроландшафтів та агроекосистем, активного застосування досягнень біотехнології, інформаційних технологій, принципів збереження й регулювання біорізноманіття тощо.

Концептуальна модель запровадження сталого розвитку

Запровадження принципів сталого розвитку повинно відбуватися на основі одержаного досвіду про ведення сільського господарства, знань про ресурс, наукових розробок, підходів до збереження ресурсів та запровадження екологічно безпечних систем управління в аграрних підприємствах.

Такі системи сприятимуть зниженню і усуненню негативного впливу на навколишнє середовище, підвищенню продуктивності господарств і стабілізації відносини між аграрними підприємствами та сільськими громадами.

Концептуальна модель запровадження сталого розвитку передбачає вибір соціо-еколого-економічних пріоритетів розвитку аграрного сектору економіки, вибір і моніторинг індикаторів сталого розвитку, перебудову свідомості

виробників та споживачів сільськогосподарської продукції й міжнародну співпрацю в даній сфері.

Разом з тим, управління сільськогосподарським природокористуванням неможливе без фінансового забезпечення, економічного стимулювання, обмеження, інституційної підтримки та законодавчо-нормативного забезпечення.

ПСП ім. Т.Г.Шевченка вже прийняло цей виклик, адже за цим – майбутнє!

Генеральний директор
В.В.

Метельський